

Český cider: Od dvou malých odšťavňovačů k tisícilitrovým tankům

Kamiony českých jablek speciálních odrůd přeměněné na mošt a následně na cider a limonády s netradičními příchutěmi a originálními jmény. Na trh je posílá jablárství F. H. Prager ze sklepů kročehlavského pivovaru.

Nela Vejvodová
redaktorka MF DNES

Too se takhle potkají malířka Frida Kahlo, zakladatelka oboru Gender Studies na Yaleově univerzitě Kathleen Neal Cleaver a mexický revolucionář Subcomandante Marcos. Kde? Na etiketách výrobků jablárství Františka Huberta Pragera v Kladně-Kročehleves. To před pár lety začali provozovat Ondřej Frunc a Cyril Holub. Kromě cideru z českých jablek vyrábějí i maté či světové unikátní anýzovou limonádu.

Start na kuchyňském odšťavňovači

Před pěti lety došli Ondřej s Cyrilem k názoru, že je už obyčejné pivo čepované v hospodách nezáživné. Nakoupili knihy, zasedli k internetu, k YouTube, a začali pronikat do tajů výroby cideru – jemně perlivého nápoje s nízkým obsahem alkoholu, jenž vzniká kvašením jablečného moštu, obdobně jako víno nebo šampaňské. Kromě postupů studovali i jablka, hledali ty nevhodnější odrůdy. Nechali se inspirovat ve Velké Británii i ve Španělsku.

Dalí dohromady úspory, nakoupili první lahvičky a začali. Na dvou obyčejných kuchyňských odšťavňovačích, jeden z nich pod nápořem surovin vypověděl službu, a tak museli Ondřejově mamince kupovat nový. Denně vyrobili dvacet litrů moštu.

Z kuchyně se však brzy stěhovali. Pronajali si sklep o výměře 29 metrů čtverečních, pořídili první tank a v roce 2011 byla na světě první šarže cideru.

Pít s mezinárodními medailemi
Cider nabídli do několika barů a re-

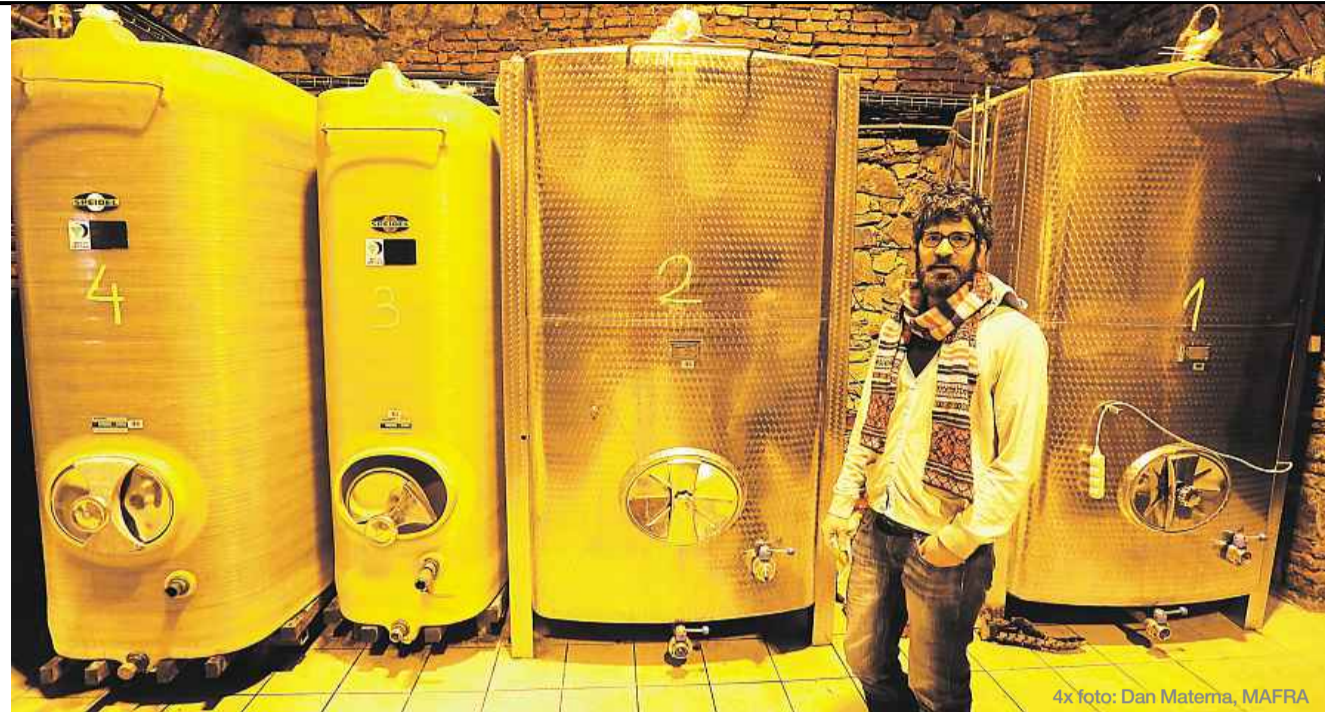
staurací, kde se ujal, i díky přátelům, kteří jej začali vyžadovat. Lahve nabízel zpočátku také na farmářských trzích. „Češi jsou hrozně konzervativní, jsou zvyklí na světlou výčepní desítku. Naráželi jsme na hodně kritiky, museli jsme vysvětlovat, co je to cider, lidé to neznali a nechtěli,“ říká jeden z majitelů jablárství, Cyril Holub (foto nahoře).

Že je jejich cider kvalitní, stvrzují mezinárodní ocenění. Přihlásili ho do soutěže ciderů, která se uskutečnila v Londýně, a získali stříbrnou medaili. Konkurencí jim bylo na osmdesát vzorků z celého světa, od malých i velkých výrobců, z jižní Afriky i Nového Zélandu. Loni se účastnili i soutěže ve Španělsku, odkud pochází sidra, tamější verze cideru, a i tady získali medaili – za nejlepší mezinárodní cider.

Kde rostou řehťáče a jaderničky?

V roce 2013 nastal čas na další stěhování, do většího. Jablárství F. H. Prager zapustilo kořeny v rozlehlých sklepech bývalého pivovaru v Kladně-Kročehleves.

Uvnitř je teď snad větší zima než venku, v dlouhé chodbě s klenutým stropem stojí množství barelů, ve kterých čeká mošt na zpracování. Zčásti si ho dělají sami, zčásti jim ho vyrábí hostětínská bio-mošťárna z Bílých Karpat, kde v sadech rostou ty správné odrůdy jablek – třeba řehťáče soudkovité, strýmky, sudetské renety nebo jaderničky moravské. „Museli jsme jen přesvědčit české pěstitelé, že o jejich jablka máme zájem,“ vypráví Cyril Holub. „Do supermarketů je často neudají, tam je polská konkurence, jablka zůstávají neskližená na stromech. My jsme zjišťovali, kde rostou odrůdy, o které máme zájem, obtelefonovali jsme celou

4x foto: Dan Materna, MAFRA

republiku, jezdili po vesnicích a ptali se lidí, co mají na zahradě.“

Perry a levičácké limonády

Záhy začali v jablárství vyrábět i sladší hruškový cider s názvem Perry. „Vyrobit cider je jednoduché, těžší je udržet ho použitelný v lahvičce. Když už jsme měli potřebné technologie, jak ho do lahviček dostat, řekli jsme si, že se pustíme do limonád. Děláme mošt se sodovkou, ten je populární třeba v Německu. Dále šípovou a zázvorovou.“

Firma se jmenuje po F. H. Pragerovi, anarchistovi a umělci, kterého před 80 lety okouzlili španělští pěstitelé jablek a jejich sidra. Upravil starý rodinný recept na jabčák a vytvořil podobný nápoj.

vou limonádu, šipek a zázvor louhujeme ve velkých varnách,“ popisuje Holub. „Vyrábíme i unikátní anýzovou limonádu, kterou podle všeho nikdo další na světě neprodukuje. Děláme také maté z jihoamerického čaje, limonádu se sedmi bylinkami. Radili jsme se s bylinkářkami, chtěli jsme takovou antikocovinou limonádu, takže obsažené bylinky uklidňují žaludek, rozjasňují mysl... Co nám lidi dávají vědět, tak přý funguje.“

Limonády pojmenovali po levičáckých aktivistech, anarchistech, bo-

jojnících proti bezpráví. Kromě zmíněných osobností nesou nápoje jména třeba po Mercedes Comaposada, bojovníci proti generálu Frankovi za španělské občanské války, či Emě Goldmann, anarchistce a mírové aktivistce ze Spojených států. „Jarda Štercl, prvorepublikový tramp a tulák, který zdobí etiketu Originálu, jablečné limonády, je trochu výjimka. Nebyl určitě tak vyhraněný, a hlavně je to mezi limonádami jediný chlap.“

Zmiňovaný Subcomandante Marcos se kouká z malých lahviček silné černé neslazené ledové kávy. Kávu, kterou opět speciálním postupem za studena vylohuje, získávají od zapatických indiánů z Mexika, z jejich fairtrade ekologických plantáží.

Vzhůru na nové trhy

Ve výrobně stojí obří sklolaminátové tanky plné zrajícího cideru. Pocházejí z Německa, mošťárnu si Ondřej s Cyrilem přivezli z Rakouska, varna přibyla z tuzemského černo-kosteckého pivovaru. Loni zpracovali asi pět kamionů jablek, menší část z toho šla na limonády. Dělají tu malé šarže, chuť cideru se v průběhu roku mění podle toho, jak dozrává. Občas se vyskytnou problémy, třeba se rozbije stroj na lepení etiket a ty se pak musí na lahve dávat ručně.

Jaké mají v jablárství plány do budoucna? „Rozšiřujeme se do Německa, na Slovensko, otevírá se nám obrovský trh v Polsku. Tam zkoušíme jiný byznysmodel, tady jsme dělali sami distribuci po barech, kamarádi nás doporučovali, v Polsku chceme jít přes velkoobchod. Nedávno jsme odeslali velkou zásilku.“ Práce na výrobě cideru podnikatele baví, chystají se otevřít kamennou prodejnu v Praze 6 a spustit e-shop.

O firmě Jablárství F. H. Prager

Podnik rozjeli Ondřej Frunc s Cyrilem Holubem před pěti lety. Zaměstnávají kolem deseti lidí, převážně brigádníky, vypomáhat chodí i lidé z chráněné dílny. Cider a limonády vyrábí ve sklepech pivovaru v Kladně-Kročehleves. Pivovar postavili benediktini, největší slávu zažil v druhé polovině 19. století.

Poradna V pracovní smlouvě mám odstavec podobný konkurenční doložce, musím jej dodržet?

Hrozí mi pokuta od stávajícího zaměstnavatele?

Pracuji jako obchodní zástupce menší firmy na prodej nástrojů v Moravskoslezském kraji. V pracovní smlouvě je odstavec, že budu zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech souvisejících s výkonem zaměstnání, a to až pět let po skončení pracovního poměru. Při porušení musím zaplatit smluvní pokutu 250 000 korun. Dostal jsem výhodnější nabídku od konkurenční firmy se stejným předmětem podnikání, s podobnou náplní práce, v tomtéž regionu. Může stávající zaměstnavatel konkurenční doložku použít proti mně?

Ve vašem případě nepůjde o konkurenční doložku, ale o dodržování mlčenlivosti, což není totéž. V pracovní smlouvě jste se zavázal dodržovat mlčenlivost o skutečnostech, které se týkaly vaší práce a předmětu činnosti zaměstnavatele. Nevím, zda je tak široký zákaz namístě, ale k jeho respektování jste se stvrdil podpisem pracovní smlouvy. Ustanovení zpravidla platí po dobu trvání pracovního poměru, případně i nějaký čas po jeho skončení. Vy jste se zavázal dodržovat dokonce po dobu pěti let po jeho skončení, což je poměrně dlouho. Dokonce jste slíbil i úhradu smluvní pokuty při porušení tohoto závazku. Takové ujednání je ale neplatné, protože smluvní pokutu lze sjednat, jen pokud je to stanoveno zákonem práce, což je možné jen u konkurenční doložky. Zaměstnavatel by případně mohl požadovat v případě porušení zákazu mlčenli-

vosti při splnění dalších podmínek náhradu škody, která by mu tím vznikla. Poněkud jiná situace by ale mohla být, pokud byste se ke smluvní pokutě zavázal až po skončení pracovního poměru.

Aby šlo o konkurenční doložku, která je upravena v § 310 zákoníku práce, musely by být splněny zákonné požadavky: konkurenční doložku je nutné sjednat písemně a je třeba

Napište nám Zeptejte se odborníků

Nevíte, na co máte v zaměstnání nárok, nejste si jisti, jaké pracovní podmínky vám musí zaměstnavatel poskytnout či v jakém případě může dát výpověď? Máte problémy s kolegy v práci či s nadřízenými? Posílejte nám své dotazy, zodpovíme je v rubrice Poradna. Pište na e-mail: prilohy@mfdnes.cz

ba se dohodnout i na jejím obsahu, zejména na délce a výši peněžitého vyrovnání. Konkurenční doložka může být sjednána přímo v pracovní smlouvě, v dodatku k ní či v dohodě samé. Její sjednání je dále možné, jen lze-li to spravedlivě od zaměstnance požadovat s ohledem na povahu informací, poznatků, znalostí pracovních a technologických postupů. Další předpoklad je, že zaměstnanec tyto informace získal v pracovním poměru u zaměstnavatele a jejich využití při činnosti pro konkurenci by mohlo zaměstnavateli ztížit jeho činnost.

Obsahem konkurenční doložky je závazek zaměstnance zdržet se výkonu práce, která by byla předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by k němu měla soutěžní povahu. Zákaz konkurenčního jednání je možné sjednat nejdelší na dobu jednoho roku po skončení pracovního poměru. Za plnění tohoto závazku

musí ale zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci určitou finanční kompenzaci – přiměřené peněžité vyrovnání. Jeho výše musí dosahovat nejméně jedné poloviny průměrného měsíčního výdělku za každý měsíc plnění závazku. Peněžní vyrovnání je zpravidla splatné pozadu za měsíční období, lze si však dohodnout jinou dobu splatnosti (nejednou, v jiných časových intervalech...).

V dohodě o konkurenční doložce může být sjednána smluvní pokuta (povinnost to však není), kterou bude muset zaměstnanec zaměstnavateli zaplatit, jestliže by závazek porušil. Pokuta musí být přiměřená. Zaplacením této částky závazek zaměstnance zanikne a ten bude moci pro konkurenci svobodně pracovat.

Jak lze ukončit konkurenční doložku? Ze strany zaměstnavatele odstoupením, což ale lze pouze po dobu trvání pracovního poměru; ze strany zaměstnance výpovědí, a to

v případě, že mu bývalý zaměstnavatel nevyplatil peněžité vyrovnání nebo část do 15 dnů po splatnosti. Konkurenční doložka zanikne prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi. I ukončení musí být v písemné formě.

Protože ve vašem případě nejsou splněny podmínky pro to, aby ujednání v pracovní smlouvě bylo doložkou považovat za konkurenční doložku, můžete nastoupit do práce i ke konkurenci, aniž by to pro vás mělo nějaké negativní důsledky.

Nicméně i v práci pro nového zaměstnavatele byste měl dodržovat mlčenlivost, k níž jste se zavázal u zaměstnavatele současně.

JUDr. Jan Kozubek
advokát z kanceláře
Becker a Poliakov

